

הכל שוחטין פרק ראשון חולין

ז.

עין משפט נר מצוה

לד א ב ג מיי פ"א
מהלכות תרומות
הלכה ה ופ"ו מהלכות
צדק המזכירה הלכה טו:
לד ד מיי פ"ג מהלכות
מעשר הלכה ט:

שיטה מקובצת

א" ת"ח האומר דבר הלכה
של חורש: ב משקצין את
דבריו: ג"ב י"א משקצין:
ג מה"ד ולא הוריש וגו'
אלא הניחום לם עובד
וישבו ביהוה: ד"ז ולא
לעתידי לבא כשיגלו בימי
נבוכדנאצר: ט מאגודה
אכליה דמשנאגד אסור
למכיליה אכילת עראי:
ו לתרום שלא מן המוקף
מן שאינו סמוך לו:
ז דבגלותו חזי מפרישין
ותרומות ומעשרות ואחא
ר' אבא: ח ואת' דתנן
בפי' במה מדליקין: י"ב
ב"ה חס' מנחות דף
נה ע"א ובכורות דף
נט ע"א:

רבינו גרשום

אוסרים שאני עתיד להחזיר.
מוזיחין לשון גנות
משברבו וזהו חלב שלא
חזרו תלמודן כל צורך
(הכל) ולא דקדוק בפני
רבן כל צורך רבו
מחלוקות בישראל דאחד
אוסר ואחד מתיר אחד
מטהר ואחד מטמא: הכתי'
לא הוריש מנשה את
בית שאן ואת בנותיה
כלומר לכדה ולא הוריש
יושבי העיר אבל היו
להם למס עובד: ולא
קידשום עולי בבל וקא
סביר קדושה ראשונה וכו'
קדושה ראשונה שקדושה
יהושע קדשה לשעתה
כלומר במקדש ראשון
ולא קדשה במקדש שני
והניחום שלא קידשום
בפעם שניה כשעלו מבבל
כלומר לא לא בכלל
משחרר ולא בכלל שבועית
שחזרו ויחזרו בשבועית
שיסמכו עניים עליהם
בשבועית רבית שאן נמי
לא כבשום עולי בבל
דמשום הכי לא היתה
חיבת אחז בעשרר ולא
לחזרו עליה לא לפיכך אכל
ר' מאיר עלה של ירק
בלא מעשר: ודילמא
ממקום אחז עשר ליה.
כלומר שחזר היה במדינה
נאחזת) נתן עשור לשם
לחזרו עליה וכן שבמדינה
זו: לא נחשדו חברים
לתרום שלא מן המוקף.
כלומר א" לא נחשדו אותו
שום אדם שבעולם דהוא
הוא תורם אלא משלפניו
למשום הכי אכל עלה. אלא
תרע שמותר היה לאכול
בלא מעשר. ודילמא נתן
עיניו בצד זה ואכל וכו'
כלומר מאגודה עצמו נתן
למשור שחזר אכל בצד זה
ותתן מעשר מצד אחר. חזי
שאן גברא אסחיד עליה
לחזרו עליה על הכל.
אני הולך לעשות כלומר
אני הולך כמה שגור עלי
הב"ה דכתיב אל הנחלים
וכו'. דלא לימא כך עושים
לבני לוייה כשבא למבאר
הוא עבר ואחזר שילה זה
לא עברו: ממש רבינו
ושיחזן בירוחאן כלומר
חולק חזן הב"ה היינו
שהיו ישראל ששים רבוא
שש מאות אלף רגלי אלו
מאות רבוא.

נשים דירק בחוזה לארץ אינו נוהג בו לא מעשר ולא תרומה ובשאר
פירות נוהגת תרומה גדולה אבל לא מעשר אבל דגן תירוש ויטבר
חייבין לגמרי צין בתרומה צין בצמעשר והכי איתא התם אמר ר' יוחנן
רבותינו שצגולה היו מפרישין תרומות ומעשרות עד שצאו הרובים
וצטלוס מאן נינהו הרובים תרגמוניא
א"ר זעירא רב יהודה בשם שמואל
אומר חלת חוזה לארץ ותרומת חוזה
לארץ אולם הולך ואחר כך מפריש ר'
אבל בשם רבי שמואל אמר לא חשו
אלא לתרומת דגן תירוש ויטבר ומשמע
דקאי אר' יוחנן דלאמר דצגולה היו
מפרישין תרומות (ט) ואתא רבי
אבל לאשמעינן דדוקא דגן תירוש
ויטבר היו מפרישין תרומות ומעשרות
ולאו דוקא נקט תרומה דהוא דתי
מעשר אבל שאר פירות לא חשו לענין
מעשר אלא לתרומה גדולה כמו
שמפרש רבי שילא בשם ר"ש א"כ ר'
שילא בשם ר"ש אמר לא חשו אלא
לתרומה גדולה אבל לירקות אפילו
לתרומה גדולה לא חשו דמני איסי
בשם רבי עקיבא מעשרות לירק
מדצריהם פירוש שאין להם אסמכתא
מן הפסוק כמו שיש לשאר פירות
דאסמכו בצנן אקרא ולפי זה לא קשיא
מדי מן דשמעתינן דרבי מאיר א"ל
עלה של ירק והואו דמסכת ע"ז
דאכל פירי דלא מעשרין בשאר פירות
קאמר שהורמה מהן תרומה גדולה
אבל לא מעשר וצרכות (דף לו.) לא
גרסינן ירק דצננך אייתי ולא ירק
הוא ול"ג מני מעשר אלא הני מילי
גזי צנך דכל שאר פירות אינו נוהג
מעשר אלא תרומה וכן הוא בספרים
מדויקים ואהיהו דצירושלמי דקאמר
שצאו הרובין וצטלוס סמכין עשוי
שאין אנו מפרישין תרומות ומעשרות
ור"מ מפרש דאין השדות חסודות
כמו שלנו לפי שנותנין מהן מס ולפי
זה צימיהם לא היו מפרישין אלא
מהנהו דלא יהיבי טסקא דאיכא דלא
יהיבי כדלמא בהמקבל (כ"מ קי.) ארעא
דלית לה כרגא ומטקא מאי ועוד יש
לפרש שמה הרחוקים מארץ ישראל
כמונו לא תקנו חכמים ועוד יש מפרשים
שנמצא צירושלמי דהא דקאמר דמכיז
ולהלן פטור מן הדמאי לאו דוקא דמאי
אלא אף מן הדואי ואהא סמכין:
א"א מקום הניחו לו אבותיו
להתגדר בו. תימה דלא משני הכי
בפרק צמה צמה (שבת דף פו.)
דדרישין ואת צממות אשר על פני
ירושלים אשר צנה שלמה (אזתם צמר
יאשיהו) כו' אפשר צא אסא כו' אלא
מקיש ראשונים לאחרונים מה אחרונים
לא עשו ותלה צהן אף כו' ואמאי לא
משני דמקום הניחו לו אצותיו להתגדר
בו כדמשני הכא ויש לומר דצשלמא
הכא גזי נחש הנחשת לפי שנעשה

על פי הדבור טעו בו הראשונים והיו צבורים שהיה אסור לצבור
אלא התם צמה היו טועין שלא לצבור אותם בצמות:
ודי' מא נתן עיניו בצד זה ואבא בצד אחר. יוא"מ דתנן בפרק
צמה מדליקין (שבת דף לד.) ספק חשכה מעשרין את
הדמאי הא ודאי חשכה לא אמאי כיין דאפשר ע"י נותן עיניו צד זה
ואוכל צד אחר אם כן יהא מותר להפריש בשבת כדמוכח בפרק נוטל
(שם דף קמ"א): דתנן רבי יהודה אומר אף מעלין את המדומע בלחוד
ומאה ופריך בגמרא (שם דף קמ"ב). והא מתקן הוא ומשני הא מני רבי
אמר צמה צממת תקון צממת כשמעלה ויש לומר דשאני מדומע כצמר היה
ונש"ע מוספות גיטין לא. וצממות נה. וצרכות נט. ד"ה צמטצתן):
אמר ליה אתה הולך לעשות רצון קונך בוי. שמה שר של ים השיב לו כי אף נמי רבי פנחס היה מחשב צבצו שלכן היה מניח מלחלוק
לו וכענין זה תריך לפרש בפרק קמא דמסכת ע"ז (דף י"ז.) גזי רבי אליעזר צן דורדייא דלאמר שמים בקשו עלי רחמים:

מקום הניחו. כשיצאו צנינו אחרינו אם לא ימצאו מה לתקן צמה יגדל
שם: להפגור. להתגדל: **מאן.** שראינו שקבל רבי עדות זו ולמד
הימנה אע"פ שדבר תימה הוא שהרי מעולם היו נוהגין בו איסור
למדנו שאין מוסיחין תלמיד חכם האומר דבר הלכה אחידות לאמר לא
שמעת. אין מוסיחין אין מדליין אותו
משמעו לאמר חזור כך: **מוסיחין.** לומר
צומקצים את דבריו: **מוסיחין.** לומר
גאומך גרמה לך שלא הטיט אחן לשמוע
דבר כהלכתו מפי רבך. לישנא אחרינא
מגביהין ומסקלין אותו מדבריו:
וחוסי. לשון גבוהי הלכ שלא דקדק
מפי רבו כל צרכו וסמכו על צם:

(א) גהוריש וגו'. אלא הניחום למס
עובד ויושבים ציניהם: **אשמיטסיא.**
ליהודה צריה דר"ש צן פו': **הרצה**
כרכים כצשו עולי מלרים. וקדשום
צקדושת הארץ ולא כצשום עולי צצל
לקדשם צצניה ולכן לא כצשום
לקצצרי הוואלי והותרו הותרו קדושה
ראשונה צטלה דכי קדשה יהושע
לשעתה קדשה ולא לעמיד צצא
יוכשגלו צימי צצוכדנצר ולא רצו להחזיר
קדושתה כדי שהיא מותר לתרום
ולחורע שם צצצצצית שאין נוהגת
צחוצה לארץ ויסמכו עליהן עניים
ליטול לקט שכהה ופאה ומעשר עני
וצית שאן מהן הימה ואותם שקדשו עני
לא צצטלו צחורצן שני כדלמרינן
ציצמות צהערל (דף פ"ב): והציאך
ה' אלהיך אל הארץ אשר ירשו אצותיך
וישטתה: ירושה ראשונה וטימה יש להם
צצטלה אכל ירושה שלישית אין להם
ששהייה לא פסקה הלכן צימי רבי
נהגו איסור צאריך: **עלה צעלמא.**
דאכילת עראי היא ושריא צאריך:
מאגודה יואכליה. דמשנאגד אסור
לאכול עראי: **הנאגד.** שדרכו לאוגדו:
משיאגד. הוקצב למעשר ונאסר
צאכילת עראי: **לאו אדעסיא.** שכה
ר' מאיר ולא עשרו ולעולם סצירה
ליה דצבי עשורי: **ממקום אחר.**
שמה הוי ליה ירק תלוש צצנינו ואמר
הרי הוא מעשר על אגודה זו: **לפרוס**
שלא מן המוקף. מן ההמחזור וסמוך
לו כגון אין מקיפין שמי צציות (צ"ה)
דף צ"ב): וכמו מקפת וקורא לה שם
(מה דף ע"א): לשון מקריב ומגיען
זה לזה. ואסור לחצר להפריש ממה
שאין לפניו על מה שלפניו צעין שמהא אותו
שהוא סומך עליו אינו צעין שנאצד
או תרצב ומנאל שאין אומר כלום
ואוכל צצצלים: **נתן עיניו צד זה.** וה.
לקרוא לו שם מעשר על צד שני ואכל
מלצ שני: **חזי מאן גצרא רבה אספיד**
עליה. ראה כמה אדם גדול העיד
עליו דהיינו רבי יהושע הוואלי וצא
לעיד על זאת יפה כוון ודקדק צדצר
אל נכון: **גינאי.** שם הנהר: **רלון**
קוני. כל יתנוץ הולכים אל הים
שמה לא יתנו כך צצצצין: **דנמלוא עסיק.** דכתיב (שמות צ) ושמרתם
את המזות דמתחלת טחינה והרקדה צצצא שימור לשם מזה: **דלווה**
צהדייסו. נתחצר עמם צצריך: **טייעא.** סוחר ערבי: **כך עושין.**
צתמיה: **לצני לוי.** לצני צחורה שמניחין והולך: **דלמא ה"ר חדא וימנא.**
אלא מתיירא היה שלא יחזרו המים וישטפו השנים והיה מדבר עליהם
שימנתי להם הנהר: **כמשה ושחין צבוון.** שנחלק להן ים סוף:
צצצצצצצו

שמעון צן אלעזר היא דלאמר נותן עיניו צד זה ואוכל צד אחר ולהכי לא חש
נתקן אבל תחלתו של טבל לא שרי על ידי דאפשר ליתן עיניו צד זה ולאכול צד אחר.
אמר ליה אתה הולך לעשות רצון קונך בוי. שמה שר של ים השיב לו כי אף נמי רבי פנחס היה מחשב צבצו שלכן היה מניח מלחלוק
לו וכענין זה תריך לפרש בפרק קמא דמסכת ע"ז (דף י"ז.) גזי רבי אליעזר צן דורדייא דלאמר שמים בקשו עלי רחמים:

מסורת הש"ס

(א) סוטה מז: ונשם איתא
דמינא: (ב) וצרכות ט:
מוכר רבי יהודה צריה דר"ש
צן פו': (ג) חגיגה ג'
(ד) שם: מגילה י': ערכין
לג: תמורה כ"א. וצחוס ט:
קו: מסות ט'. שבעות טו'.
(ז) מעשרות פ"א מ"ה
ר"ה יב'. (ו) וינמות ט:
כמוות כח: גיטין ו'. לעיל
ה: וי'. (ז) ושריפין ל':
ותינן: (ח) וצרכות ל':
(ט) וצרכין ל'.

תורה אור השלם

1. וירכסו את החשן
משבעתיו אל טבעת
האפר בפתיל תכלת
לדחות על חשב האפר
ולא יזח החשן מעל
האפר: שמות כח כח
וירכסו את החשן
משבעתיו אל טבעת
האפר בפתיל תכלת
לדחות על חשב האפר
ולא יזח החשן מעל
האפר כאשר צוה ה' את
משה: שמות לט כא
2. כי לא יזח לעולם
אדני: איכה ג לא ג
3. ולא הוריש מנשה את
בית שאן ואת בנותיה
ואת תענך ואת בנותיה
ואת יושבי דוד ואת
בנותיה ואת יושבי
יב'לעם ואת בנותיה ואת
יושבי מגדו ואת בנותיה
ויורא להנצני קשבת
בארץ הזאת:
שופטים כז כז

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה ולא
הוריש: (ב) תוס' ד"ה
(בעמוד הקודם) והסיר
כו' מפרישין תרומות
ומעשרות וכו':

מוסף רש"י

זחוחי חלב. שאין מטיין
אל אום לשמוע יפה מפי
רס וסומכים על צימה
לקדק שמעוטה (סוטה
ח). קדושה ראשונה.
שקדשה יהושע לשעתה.
לא קדשה לעמיד צצא.
אכל קדושה שניה נתקדשה
לעולם כדמנא צצצמות
(פ"ב) קדושה ראשונה
וטימה יש להן, שלישית
אין להן (חגיגה ג: ע"ה)
הלכן ויוסיס צצן צצצצית
שיסמכו עליהן עניים
לצור עצמן לתרום ולקטר
ועוד ליטול לקט שכהה
ופאה ומעשר עני (ויבמות
טו). ירק הנאגד. שדרכו
צאחורצו משיאגד. הוי
גורט למעשר ואסור לאסול
ממנו עראי עד שעשר
ר"ה יב'). בהמתן של
צצצצצין. תמורי דרי פתח
צן יאיר לקמן, אין
הקב"ה מביא תקלה
על ידי. שצלמא צההה
דבר האסור לה (ועיל ה').
שלא מן המוקף. מוקף
סמוך, כמו (לקמן מו')
מקיפין צצצין, שסומכים זו
לו ויואלו אם דומות
לו, וכמו מקפת וקורא
לה שם דמסכת נדה צצצין
מתא, שלא מן המוקף
צצצין, שאני סמוך לו
צאחזו לכו דליהו מניה
וציה (עורבין ו') אסור
לחצר לומר מנחלה שיש לו
במקום עליו תהא תרומה
על זו, שמה אותה ששה
איה צצין, ואם ששה עשוי
(גיטין ל').

(א) נראה דר"ל לא נחשד שום חבר שבעולם לתרום שלא מן המוקף אלא ודאי היה תורם אלא משלפניו והיכי אכל העלה אלא ודאי שמותר וכו'.